

معماری معاصر

(جلد اول)

معماری دهه ۸۰ در جهان

(برگزیدگان مسابقات بین المللی معماری)

دکتر منصور سپهری مقدم

عضو هیئت علمی دانشکده معماری و شهرسازی

دانشگاه علم و صنعت ایران

تهران - پاییز ۱۳۸۴

سپهری مقدم، منصور، ۱۳۱۸-

معماری معاصر / منصور سپهری مقدم - تهران: دانشگاه علم و صنعت ایران، مرکز انتشارات، ۱۳۸۴.

ج ۲: منصور، نقش، عکس. - (انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران، ۱۳۳۶، ۲۳۷)

ISBN 964-454-125-1: (ج. ۲) ۵۰۰۰۰ ریال

ISBN 964-454-124-3: (ج. ۱) ۶۰۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

م. ع. به انگلیسی: Mansour Sepehri Moghaddam. Contemporary architecture.

کتابنامه.

منترجات: ج. ۱. معماری دهه ۸۰ در جهان (برگزیدگان مسابقات بین المللی معماری). -

ج. ۲. معماری دهه ۹۰ در جهان (برگزیدگان مسابقات بین المللی معماری).

۱. معماری چلید - قرن ۲۰ م. ۲. معماری - طراحی. ۳. معماران - سرگذشتنامه. الف. دانشگاه

علم و صنعت ایران. مرکز انتشارات. ب. عنوان.

۷۷۴/۶

۶ م ۲ / ۸۶۸۰ NA

۸۴-۳۵۲۷۷ م

کتابخانه ملی ایران

● مرکز انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران - تهران - نارمک صندوق پستی ۱۶۳-۱۶۷۶۵

تلفن: ۷۷۲۴۰۳۲۵ - دورنویس: ۷۷۲۴۰۳۲۵

● فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب - خیابان شهید منیري جاوید (اردیبهشت) - پلاک ۱۸۲

تلفن: ۶۶۴۶۶۹۰۰

دانشگاه علم و صنعت ایران ● پست الکترونیک: Publication@sun.iust.ac.ir

نام کتاب: معماری معاصر ۱ (معماری دهه ۸۰ در جهان)

تألیف: دکتر منصور سپهری مقدم

طرح روی جلد: سارا قرشی زاده

چاپ اول: ۱۳۸۴

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

شماره انتشارات: ۴۳۶

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران

● حق چاپ برای دانشگاه علم و صنعت ایران محفوظ است.

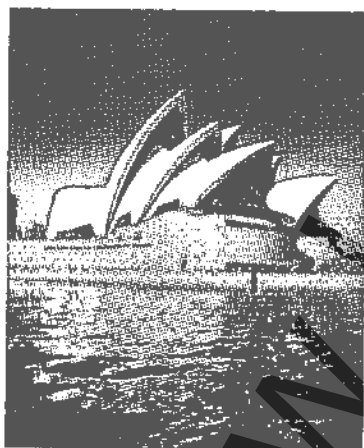
ISBN: 964-454-124-3

شابک: ۹۶۴-۴۵۴-۱۲۴-۳

این کتاب با سرمایه گذاری مشترک به چاپ رسیده است.

برج ایفل، پاریس - اثر: گوستاو ایفل^۱ ۱۸۸۹

اپرای سیدنی، استرالیا - اثر: یون اوتزون^۲ ۱۹۷۳

همانگونه که کوهها و دریاها طی
قرون و اعصار بوجود آمده اند، بایستی
قرنها بگذرد تا اثر بزرگی خلق گردد.
ویکتور هوگو^۳

۱- GUSTAVE EIFFEL

۲- JORN UTZON

۳- VICTOR HUGO

با تشکر و قدردانی از مسئولین محترم
دانشکده معماری و شهرسازی، مرکز انتشارات
دانشگاه علم و صنعت ایران، همکاران و عزیزانی
که مرا در چاپ این اثر یاری نموده اند.

منصور سپهری مقدم

- پیش گفتار ۱۱
- موزه اشتوتگارت، آلمان اثر: جیمز استرلینگ و مایکل ویلفورد ۱۷
- اسپری بوگن، پایتخت جدید کشور آلمان اثر: آکسل شولتز ۴۱
- رایشناگ، توسعه و تغییر عملکرد ساختمان اثر: سر نورمن فاستر ۸۵
- طاق دیفانس، پاریس اثر: اسپرکلسن ۱۰۷
- له کولین، پاریس اثر: ژان پیر بوفی ۱۴۳
- مرکز اجتماعات بین المللی توکیو، ژاپن اثر: رافائل وینولی ۱۵۳
- فرودگاه بین المللی کانسائی، ژاپن اثر: رنزو پیانو ۱۷۷
- مسجد سفید شریف الدین، بوسنی اثر: ژلاتکو اوگلین ۲۱۵
- ترمینال بین المللی جدّه، عربستان اثر: اسکید مور، اوئینگز، مریل ۲۲۵
- کلیسای روی آب، ژاپن اثر: تادائو آندو ۲۳۷
- منابع ۲۵۹

پیش گفتار

پژوهش در زمینه آثار با ارزش معماری که سابقه چندین هزار ساله در ایران و جهان دارند، از ابعاد بسیار گسترده ای برخوردار بوده و بعضاً می تواند اختصاص به یک کشور، یک سبک، یک مکتب و حتی یک دوره بخصوص نداشته باشد.

بنا به عقیده صاحب نظران و در سطح جهانی، آثار معماری ایران در دوران قبل از اسلام و بعد از اسلام جایگاه ویژه ای داشته و پژوهشگران و معماران بزرگی چون آرتورپوپ^۱، آلوار آلتو^۲، لوئی کان^۳، کنزو تانگه^۴ و ... آنرا ستوده و گاهی متأثر از بعضی آثار قدیمی ایران نیز طراحی نموده اند. حتی ابنیه عامیانه ایران نیز از چنان قدرت و جاذبه ای برخوردار بوده که پروفیسور رونالد راینر^۵ با مطالعه و تحقیق و با سفر به گوشه و کنار این سرزمین پهناور، معماری متنوع آنرا مورد ستایش قرار داده است.

۱ - ARTHUR POPE

۲ - ALVAR AALTO

۳ - LOUIS KHAN

۴ - KENZO TANGE

۵ - RONALD RAINER

در سال ۱۹۹۲ فیلیپ جانسون^۱ در سخنرانی اش در شهر توکیو و در حضور معماران مشهور دنیا ۱۰ اثر معماری را برتر از سایر آثار جهانی دانسته و معرفی می نماید. در کنار آثاری همچون پارتنون^۲، پانتئون^۳، و ... و با نشان دادن تصاویری از مسجد جامع اصفهان به ستایش از آن می پردازد.

در زمینه معماری ارزشمند ایران و غنای فرهنگی آن کتابهای متعددی توسط پژوهشگران داخلی و خارجی نوشته شده است و هنوز جا دارد که پژوهش های دیگری نیز در این زمینه انجام شود. این امر طبیعتاً توسط اساتید و صاحب نظرانی که سالها مطالعه و تجربه دارند صورت گرفته خواهد شد.

از معماری امروز جهان نیز باید آگاه بود و بایستی در جریان تحولات جهانی معماری قرار گرفت و آنرا شناخت. از پایه های فکری معمارانی که شاهکارهای جهانی را با توجه به معماری گذشته کشورشان و با زکاوت خاصی خلق نموده اند آگاه بود. آراتا ایزوزاکی^۴ در خلق تالار بزرگ شهر نارا^۵ (برنده جایزه اول مسابقه جهانی) از انحاء و رنگ سیاه سقف های بناهای قدیمی این شهر ایده می گیرد.

هدف اصلی از این پژوهش معرفی آثار با ارزش معماری به مهندسين معمار و دانشجویان رشته معماری می باشد. بخاطر پرهیز از سلیقه شخصی و به دور از گرایش های خاص به بعضی از مکاتب، جنبش ها و روشهای گوناگون معماری که امروزه مطرح می باشند و در دهه ۸۰ رخ داده است، عنوان پژوهش «معماری دهه ۸۰ در جهان» انتخاب گردیده است.

۱ - PHILIP JONSON

۲ - PARTENON

۳ - PANTHEON

۴ - ARATA ISOZAKI

۵ - NARA CONVENTION HALL

ناگفته نماند که انتخاب بهترین اثر از طریق برگزاری مسابقه، سابقه چندین هزار ساله داشته و آنطور که گفته اند انتخاب طرح بنای اهرام مصر و ایوان مدائن (طاق کسری) و ... نیز از طریق برگزاری مسابقه انجام گردیده است.

از آنجا که امروزه اکثر آثار برگزیده از طریق برگزاری مسابقات جهانی و با نظر هیئت داوران صاحب نام انتخاب و ساخته می گردند، طبیعتاً می توانند از ویژگیهای خاصی نیز برخوردار باشند و نظر باینکه تعداد مسابقاتی که در کشورهای مختلف انجام می شود بسیار زیاد می باشد و امکان عرضه تمامی آنها مقدور نیست، بین برندگان تعدادی را بعنوان «برگزیدگان مسابقات بین المللی معماری» انتخاب نموده ایم. چه بسا در اینگونه مسابقات معماران گمنامی، از معماران با تجربه و مشهور گوی سبقت را ببرایند. رافائل وینولی^۱ معمار جوان گمنام آرژانتینی با کار زیبایش، برنده جایزه اول مسابقه بین المللی مرکز اجتماعات شهر توکیو می گردد و جیمز استرلینگ^۲ و مایکل ویلفورد^۳ مشترکاً جایزه دوم مسابقه را کسب می نمایند.

مسابقات معماری با کیفیات مختلف و بشرح زیر برگزار می گردد:

- مسابقات بین المللی که از تمام کشورها می توانند شرکت کنند.
- مسابقات در سطح ملی (داخلی) که در هر کشور برگزار می گردد.
- مسابقات بین المللی ولی محدود (شرکت کنندگان بطور محدود از طرف کارفرما یا برگزارکننده از کشورهای مختلف انتخاب می گردند).
- مسابقات در سطح ملی (داخلی) ولی محدود یعنی معماران داخلی کشور.
- مسابقات بین المللی برای جوانان (مستقیماً دانشجویان) با محدودیت سنی.
- مسابقات در سطح ملی (داخلی) برای جوانان.

۱- RAFAEL VINOLY

۲- JAMES STIRLING

۳- MICHAEL WILFORD

- مسابقات بین المللی یا داخلی برای موضوعی خاص مثل: مسکن و
- مسابقات بین المللی یا داخلی برای کاربرد موادی خاص از قبیل: سنگ، شیشه، بتن، چوب و

در این مسابقات جوایز بین المللی یا داخلی در نظر گرفته می شود که به بعضی از کارها تعلق می گیرد مثل: جایزه معماری بنیاد آغاخان، آکادمی معماران فرانسه، انستیتو بین المللی بتن، جایزه معماران ایتالیا برای استفاده از سنگ، جایزه پریترکر^۱ و

با عنایت به اینکه برای این پژوهش از کتب و مجلات خارجی استفاده گردیده است و با توجه به هزینه زیادی که صرف تهیه اینگونه مدارک شده و همچنین نیروی کاری کارشناسانی که با آشنایی به زبانهای مختلف زمان زیادی صرف ترجمه آثار نموده اند (انگلیسی، فرانسه، ایتالیایی، آلمانی) امید است این پژوهش بتواند مورد استفاده دانشجویان، مهندسين مشاور و در نتیجه جامعه معماران جهت آگاه شدن از تجربیات خوب و ارزنده دیگران برای ارتقاء کیفیت معماری معاصر کشورمان با تکیه بر پشتوانه های قوی فرهنگی و میراث پربار معماری گذشته مان قرار گیرد.

توضیح اینکه آثاری همچون مسجد سفید شریف الدین، پایانه هوایی بین المللی حجاج در جده و کلیسای روی آب از طریق برگزاری مسابقه معماری انتخاب نگردیده اند، لیکن بخاطر ارزش والای معماری و جوایزی که دریافت داشته اند، در این کتاب به آنان پرداخته شده است.

دکتر منصور سپهری مقدم

عضو هیئت علمی دانشکده معماری و شهرسازی

دانشگاه علم و صنعت ایران

تهران- پاییز ۱۳۸۲